

Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΟΥ

Ο Μπάυρον (Byron)¹ γεννήθηκε 22 του Γενάρη 1788 (ν.ή.) στο Λονδίνο. Ονομάστηκε Γεώργιος Νόελ (George Noel) και πήρε μαζί και το μητρικό επώνυμο Γόρδων (Gordon).

Η καταγωγή του φτάνει, απ' τον πατέρα του, ώς στα χρόνια που ο Νορμανδός κατακτητής Γουλιέλμος ο Νόθος (1066) εκυρίεψε την Αγγλία. Από τους αρχηγούς, που μοιράστηκαν μετά τη νίκη τα φεουδαλικά κτήματα και τα τιμάρια, ήταν και ο

¹ Έτσι προφέρεται στο αγγλικό τ' όνομά του. Κι έτσι το είπε στο τραγούδι του και ο Διονύσιος Σολωμός. [Σ.τ.ε.: Αντί του «Μπάιρον», που –εξαιρουμένου του εξελληνισμένου τύπου «Βύρων»– είναι πλέον και η επικρατέστερη μεταγραφή του αγγλικού ονόματος, τηρήθηκε η γραφή «Μπάυρον», την οποία προέκρινε ο συγγραφέας. Θεωρώντας ότι οι τέτοιας λογής τυπολογικές αποκλίσεις από τη σύγχρονη ορθογραφία συνιστούν αναπόσπαστο στοιχείο του συγγραφικού ύφους αλλά και απεικόνιση σε μεγάλο βαθμό των γλωσσικών αντιλήψεων και συμβάσεων της εποχής κατά την οποία γράφτηκε το βιβλίο (1924), το αυτό ακολουθήθηκε και όσον αφορά τη μεταγραφή των περισσότερων κυρίων ονομάτων, επωνύμων, τοπωνυμίων, τίτλων έργων κ.λπ.: π.χ., «Γόρδων» αντί «Γκρόρντον», «Τζων» αντί «Τζον», Έκκερμαν αντί Έκερμαν», «Τσάιλντ Χάρολντ» αντί «Τσάιλντ Χάρολντ», «Μάμφρεντ» αντί «Μάνφρεντ» κ.ο.κ., πλην ορισμένων σημαντικών εξαιρέσεων («Σαίξπηρ» αντί «Σαίξπηρα»). Κατά τα λοιπά, η ορθογραφία εκσυγχρονίστηκε εν πολλοίς βάσει των κρατούντων, ενώ προς διευκόλυνση του αναγνώστη λελογισμένες και απλοποιητικές παρεμβάσεις έγιναν στη στίξη του κειμένου.]

Ραλφ Μπάυρον (Rulf Byron), πρόγονος τόσων άλλων αρχηγών με το ίδιο όνομα, που ξεχώρισαν στις Σταυροφορίες, στους πολέμους με τη Γαλλία και στην κατάκτηση των Ινδιών. Στην πολιορκία του Καλαί (1347) ο Εδουάρδος Γ' έδωσε ιπποτικό αξίωμα σ' ένα Τζων Μπάυρον. Αργότερα, στα 1640, ο πρωτότοκος από οκτώ αδερφούς της οικογενείας έγινε λόρδος με τον τίτλο βαρώνου. Στα μέσα του 18ου αιώνα δύο αδερφοί μοιράστηκαν την περιουσία και τους τίτλους της οικογενείας· ο πρώτος πήρε τα τιμάρια και το αξίωμα της Ομοτιμίας, μα ήταν βίαιος και ανισόρροπος· ο δεύτερος, πολύ διαφορετικός από τον πρώτο, έγινε ναύαρχος του Βασιλικού Ναυτικού και φημίσθηκε για τα κατορθώματα και τις περιπέτειές του, Γυιος του ναυάρχου ήταν ο λοχαγός Τζων Μπάυρον, ο πατέρας του ποιητή.

Η μητέρα του, η εκκεντρική Αικατερίνη Γόρδων, βαστούσε απ' το βασιλικό γένος των Στούαρτ, στα χρόνια του βασιλέα της Σκωτίας Ιακώβου του Β', και ήταν πλούσια κληρονόμος του δουκάτου του Άμπερντιν (Aberdeen).

Ο πατέρας του Τζων, ονομαστός για την ακόλαστη ζωή του, είχε νυμφευθεί πρώτα τη Λαίδη Καρμάρθεν (Carmarthen)· όταν αυτή απέθανεν, αφού είχε δει την καταστροφή της περιουσίας της και άφησε μια κόρη, την Αυγούστα, πολυαγαπημένη του Μπάυρον, ο Τζων ενυμφεύθηκε την Αικατερίνη Γόρδων, που δεν άργησε να καταστρέψει και αυτής την περιουσία. Την εποχή που γεννιόταν ο Μπάυρον, ο πατέρας του βρισκόταν στη Γαλλία, όπου σε λίγο και πέθαινε σε ηλικία 35 ετών.

Ο ποιητής καυχόταν πάντοτε για την καταγωγή του αυτή και του άρεσε να περνά στα τραγούδια του τη δόξα της γενιάς του.

Ο χαρακτήρας του Μπάυρον ήταν σαν ένα αλλόκοτο κράμα από αρετές και ελαττώματα των προγόνων του (γενναιοφροσύνη, αλαζονεία, περιφρόνηση, ανισορροπία, πολεμική ορμή, ιδιοτροπία, ευγένεια, ακολασία). Από μικρός ο ποιητής ήταν πεισματάρης και καμιά φορά εξέσχιζε και τα ρούχα του από την παραφορά της οργής του. Μα φαίνεται πως σ' αυτό δεν είχε επιδράσει λίγο και της μητέρας του ο χαρακτήρας, που ήταν αρκετά άστατος. Γιατί, ενώ πολλές φορές τον κατακούραζε με τη στοργή της, σ' άλλες στιγμές τον ύβριζε κουτσό και παλιόπαιδο και του πετούσε στο κεφάλι τσιμπίδες και φτυάρια της θερμάστρας. Έτσι η αρρωστημένη ψυχή του παιδιού από τα πρώτα χρόνια δέχτηκε πολλές πληγές, που δίχως άλλο είχαν βαρύ αντίχτυπο στην εξέλιξη του χαρακτήρα του.

Η Κόρη των Αθηνών.

ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

Ο άσωτος Τζων στη μητέρα και στο γυιο άφησεν ετήσιον εισόδημα 150 λίρες μόνο· όμως αργότερα, με την προσπάθεια του κόντε Κάρλαϊσλ (Carlisle), κηδεμόνα του ανήλικου Μπάυρον, πήραν και μια βασιλική χορηγία από 300 λίρες κι ένα οικογενειακό κτήμα των, το Ρότσνταιλ (Rochdal), που είχε απαλλοτριωθεί παράνομα.

Η χήρα τραβήχτηκε στο Άμπερντιν, παραθαλάσσια πόλη της Σκωτίας. Έπειτα όμως από τρία χρόνια, στα 1796, επειδή το παιδί της ήταν ωχρό και καχεκτικό, το πήγε στην Απάνω Σκωτία, όπου το άφηγε να σακαφαλώνει λεύτερα, από το πρωί ως στο βράδυ, απάνω στ' απόκρημνα και χιονισμένα βουνά, που δίνουν τόση γραφικότητα στη χώρα με την πλούσια και γόνιμη βλάστηση. Κι όταν τον έβλεπε να γυρίζει κάθε βράδυ με κουρελιασμένα ρούχα και ξεσχισμένα πόδια, δεν μπορούσε να μη φωνάζει από λύπη: «Α! παιδί μου, μια μέρα θα γίνεις αληθινός Μπάυρον!» Έτσι, όπως και ο Ουώλτερ Σκωτ και ο Κάμπελ, ο Μπάυρον έκανε τις πρώτες του σπουδές, που ασκούν ίσως τη μεγαλύτερη επίδραση στη ζωή, μεταξύ των χωρικών της Σκωτίας, με τις ποιητικές παραδόσεις και διηγήσεις και με τις προλήψεις των.

Όταν ο Μπάυρον δυνάμωσε στην υγεία του, άρχισε πια ν' ακολουθεί τα μαθήματα του σχολείου του Άμπερντιν, αν και ο ανυπόταχτος χαρακτήρας του δεν τον άφηγε να προσηλωθεί στις κλασικές σπουδές. Η μητέρα του φρόντιζε σύγχρονα να του

γιατρέφει και το πόδι, που ήταν βλαμμένο απ' τη νηπιακή του ηλικία· του κάκου όμως· ο Μπάυρον απόμεινε χωλός σ' όλη του τη ζωή, όπως και άλλοι διάσημοι σύγχρονοί του (Ουώλτερ Σκωτ, Ταλειϋράνδος, Σουλτ), και αυτό του κόστιζε πολύ· δεν έστεργε με κανένα τρόπο να δει το πόδι του γυμνό μάτι ξένο.

Στο Άμπερντιν ο Μπάυρον, 8 μόλις χρόνων, αγάπησε τρελά τη συνομήλική του Μαρία Δουφ (Duff). Έτσι και ο Δάντε, παιδί ακόμη, αγάπησε τη Βεατρίκη του· ο έρωτας αυτός ήταν ο πρόδρομος για όσα εστάθηκαν ύστερα στον ποιητή.

Στα 1798 η χήρα Μπάυρον πήρε κι ένα άλλο οικογενειακό κτήμα, στο Νόττιγγαμ (Nottingham), το Νιούστεντ Άμπυ (Newstead Abbey), άλλοτε μοναστήρι, όπου κατοίκησαν μητέρα και γιος μετά το θάνατο του Γουλιέλμου, θείου του ποιητή απ' τον πατέρα του. Ο Γουλιέλμος αυτός, «πέμπτος λόρδος Μπάυρον», είχε ονομασθεί και «φονιάς Μπάυρον», γιατί με το χέρι του είχε σκοτώσει ένα συγγενή του· δικάστηκε από τη Βουλή των Ομοτίμων και καταδικάστηκε σε θάνατο· ύστερα του χάρισαν τη ζωή, μα τον έβγαλαν ισόβια από το Σώμα. Τότε πήγε και κλείσθηκε στο κτήμα του κι έζησε μια ζωή παράξενη και μισάνθρωπη, γυμνάζοντας γρούλους και άλλα τέτοια αλλόκοτα φτιάνοντας. Όταν ο Μπάυρον, που τον διαδέχτηκε και στο αξίωμα του λόρδου, και η μητέρα του ήρθαν να εγκατασταθούν στο κτήμα, το βρήκαν ερημωμένο και ακατοίκητο. «Ένα σαμνί», λέγει κάποιος βιογράφος του Μπάυρον, «σωζόταν στις πλατιές και έρημες σάλες του πύργου και σ'